

Analýza *alarmingu* ve zpravodajství o covidu-19

28.9. – 11.10.2020

→ Vysílání Událostí obsahovalo ve sledovaném období naprosté minimum alarmujících příznakových promluv pronesených redaktory

→ Podobně jako v mezinárodním srovnání Událostí ČT z jarního období 2020 i tato analýza ukázala, že míra intenzity, s jakou se Události ČT epidemii covidu-19 věnují nevybočuje oproti srovnávaným relacím. Hlavní relace ČT, Novy a Primy se v tomto výstupu téměř shodovaly v relativní intenzitě zpravodajství o epidemii covidu-19, její dynamice, jakož i procentuálnímu rozložení pozornosti mezi domácí a zahraniční dění

→ Události ČT dosáhly vysoké obsahové variability v řadě aspektů včetně tematické skladby, citovaných aktérů či pokrývaných domácích měst a obcí:

- Události rozprostřely svoji pozornost v souvislosti s epidemií covidu-19 mezi nejširší spektrum různorodých témat
- Události ČT a Hlavní zprávy FTV Prima dosáhly na vysokou variabilitu aktérů. Veřejnoprávní relace dala prostor nejvyššímu počtu různých osob. Oproti ostatním relacím věnovaly Události ČT nejvíce prostoru k vystoupení zdravotníkům
- Události ČT věnovaly dění v zahraničí nejvíce prostoru stejně jako nejvyšší počet příspěvků, přesto komerční pořady v tomto ohledu přinesly zprávy z vícero různých zahraničních zemí. Zpravodajská relace však naproti tomu pokryla nejvíce různých českých měst a obcí, přičemž komerční stanice překonala více než dvojnásobně. Nejvíce se věnovala dění v Praze, v celku však šlo o necelou čtvrtinu stopáže

Pro účely této zprávy byly analyzovány **4 zpravodajské relace** čtveřice médií o celkové stopáži **31 hodin a 49 minut**, z čehož **podsubor s relevancí k epidemii covid-19 činil 17 hodin a 2 minuty**.

ANALÝZA ZPRAVODAJSTVÍ COVID-19

Předmětem analýzy je mediální pokrytí epidemie covidu-19 v hlavních zpravodajských relacích České televize, TV Nova, Prima FTV a stanice Radiožurnál Českého rozhlasu v období od 28. září do 11. října 2020.

Analýza je zaměřena na vybrané charakteristiky zpravodajských obsahů, konkrétně na:

- **intenzitu zpravodajství o epidemii covid-19,**
- **strukturu témat, která byla v souvislosti s epidemií covid-19 nastolována,**
- **variabilitu aktérů, typy aktérů,**
- **příznakovost výpovědí,**
- **transparentnost uváděných informací.**

Analyzovaná data

Základní soubor zpravodajských obsahů zahrnuje relace Události (Česká televize), Televizní noviny (TV Nova), Hlavní zprávy (Prima FTV) a Hlavní zprávy (Český rozhlas Radiožurnál) v období od 28. září do 11. října 2020.

Základní soubor tvoří celkem 1 232 příspěvků o celkové stopáži 31 hodin a 49 minut. Z tohoto souboru byly vybrány zpravodajské příspěvky související s epidemií covid-19. Tedy příspěvky, u kterých lze identifikovat přítomnost mediální události „koronavirus“ (viz metodickou poznámku níže).

Výsledný výběrový soubor analyzovaného zpravodajství čítá celkem 554 příspěvků o celkové délce 17 hodin a 2 minuty. Zastoupení jednotlivých relací: Události ČT, 203 příspěvků, stopáž 6 hodin a 27 minut; Televizní noviny TV Nova, 143 příspěvků, stopáž 4 hodiny a 49 minut; Hlavní zprávy FTV Prima, 157 příspěvků, stopáž 4 hodiny a 59 minut; Hlavní zprávy* ČRo Radiožurnál, 51 příspěvků, stopáž 46 minut.

*) Relace je vysílána každý den ve 18:00 a obsahuje zpravodajskou a publicistickou část. Do této analýzy byla zahrnuta pouze zpravodajská část.

Metodická poznámka: Takzvanou kauzu, přesněji řečeno **mediální událost** definují Dayan a Katz v knize Media Events šesti kritérii: 1. událost je přenášena živě; 2. událost je předem naplánovaná a anoncovaná veřejnosti; 3. událost je přerušením televizního programového schématu a vybočuje z denní rutiny; 4. událost není organizována médii samotnými, ale mimo mediální organizace; 5. vysílání události vyvolává silnou (až fascinovanou) odezvu publika a 6. vysílání události probouzí hluboce zakořeněné představy a vyprávění spjatá s hrdinstvím (Dayan, Katz, 1994, s. 102). Media Tenor tuto teorii aplikoval v analytické praxi a kauzami jsou v jeho metodice myšleny významné intenzivně medializované události splňující Dayanova a Katzova kritéria. Kauzou jsou tak pokryty multi-tematické mediální události, jejichž medializace prochází vývojem a v tematické skladbě jsou roztrženy do vyššího množství kategorií. Exmplárním příkladem je **kauza metylalkohol**, která se dotýkala tematických kategorií *kriminální činy* (skupinová kriminalita), *bezpečnostní politika* (policijní vyšetřování a zásahy celní správy), *hospodářská politika* (vládní opatření na ochranu spotřebitelů), *zdravotnictví* (zdravotní stav otrávených konzumentů), *justice* (soudní procesy s aktéry metanolové aféry), *společenské jevy* (situace rodin obětí) nebo *podniková sféra* (aféry firem napojených na tzv. metanolovou chobotnici).

- ✓ Základní zjištění
- ✓ Analytická část
- ✓ Metodika

ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ

INTENZITA: Události ČT věnovaly epidemii covidu-19 ze sledovaných relací nejvíce prostoru. Přesto platilo, že koronavirová nákaza se na zpravodajské agendě všech TV stanic podílela v prakticky shodném lehce nadpolovičním poměru ([snímek 6](#)). Podobný byl také průběh intenzity medializace v závislosti na aktuálních událostech ([7](#)).

TÉMATA: Ve všech sledovaných relacích byla nejčastějším tématem opatření proti šíření covidu-19. Události ČT se od ostatních pořadů odlišovaly důrazem na dopady epidemie na průběh senátních a krajských voleb (snímky [8](#), [9](#), [10](#), [11](#)).

AKTÉŘI: Hlavními aktéry zpravodajských relací všech sledovaných stanic byli tehdejší ministr zdravotnictví Roman Prymula a premiér vlády ČR Andrej Babiš ([12](#)). Oproti ostatním relacím věnovaly Události ČT nejvíce prostoru k vystoupení zdravotníkům ([13](#)).

LOKALITY: Všechny TV relace se ve svém *covidovém* zpravodajství věnovaly shodně z 77 - 79 % domácím dění ([14](#)). V příspěvcích ze zahraničí se všechny pořady shodly na akcentaci dění v USA ([15](#)). Události ČT věnovaly dění v zahraničí nejvíce prostoru stejně jako nejvyšší počet příspěvků, přesto komerční pořady v tomto ohledu přinesly zprávy z vícero různých zahraničních zemí. Zpravodajská relace však naproti tomu pokrývala nejvíce různých českých měst a obcí ([16](#)).

KONTEXTUALIZACE: Události ČT využily zdaleka nejčastěji rámování zpráv v kontextu lidských příběhů. Rámce konfliktu a ekonomických důsledků byly v Událostech taktéž často přítomny, nicméně byly spíše příznačné pro relace komerční ([17](#)).

PŘÍZNAKOVOST: Veřejnoprávní a komerční média se lišila v míře příznakovosti s jakou ve vysílání promlouvají vlastní redaktoři. Zatímco ve zpravodajství ČT a ČRo se příznakové promluvy ze strany redakce téměř neobjevily, v náplni komerčního zpravodajství se tento prvek objevoval poměrně často. Relativně méně příznakové byly v Událostech ČT také výpovědi citovaných osob, na což nemá redakce přímý vliv ([17](#)). Za pozornost stojí, že se podařilo udržet relativně nižší příznakovost u promluv týkajících se počtů nakažených a zemřelých ([18](#)).

Události ČT dosáhly nejvyšší variability ve většině sledovaných aspektů napříč analýzou. Obsahová kvalita zpravodajství ČT nijak nevybočovala z dlouhodobého standardu, který je dokládán průběžnou obsahovou analýzou. Lze usuzovat, že pokud se ve společenské agendě objevuje fenomén paniky, tak že jeho spouštěčem nejsou obsahové charakteristiky covidového zpravodajství Událostí ČT, nýbrž intenzita medializace v hromadných sdělovacích prostředcích jako celku ([21](#)).

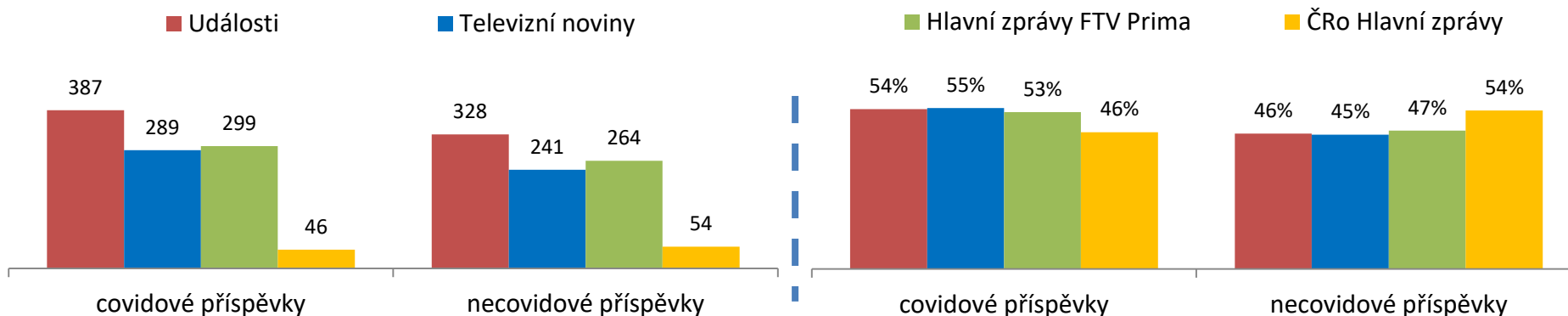
- ✓ Základní zjištění
- ✓ Analytická část
- ✓ Metodika

INTENZITA ZPRAVODAJSTVÍ

Stopáž a podíl zpravodajských příspěvků dle souvislosti s epidemií covidu-19 (28.9. – 11.10. 2020)

Stopáž příspěvků v minutách

Podíl příspěvků na celkové stopáži

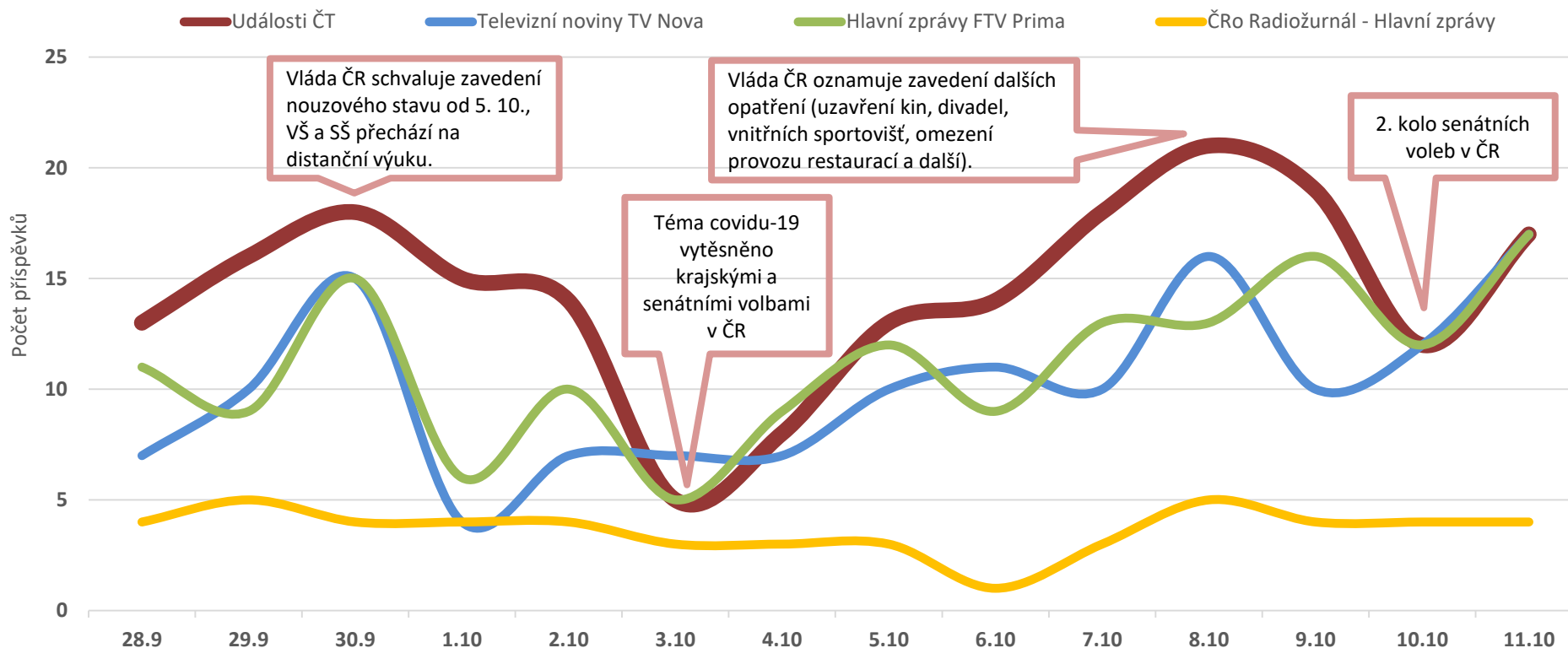
Počet a stopáž zpravodajských příspěvků o epidemii covidu-19 (28.9. – 11.10. 2020)

	Události Česká televize	Televizní noviny TV Nova	Hlavní zprávy FTV Prima	Hlavní zprávy ČRo Radiožurnál	Celkem
Celkový počet příspěvků	450	324	335	123	1232
- z toho o epidemii covid-19	203	143	157	51	554
- % z celkového počtu příspěvků	45 %	44 %	47 %	41 %	45 %
Celková stopáž příspěvků (hh:mm)	11:55	8:50	9:22	1:40	31:49
- z toho o epidemii covid-19	6:27	4:49	4:59	0:46	17:02
% z celkové stopáže	54 %	55 %	53 %	46%	54%

Nejvíce pozornosti věnovala epidemii covidu-19 Česká televize, a to z hlediska počtu příspěvků (203) i stopáže (6 hodin a 27 minut). Tato výrazná převaha zpravodajství ČT ve srovnání s ostatními stanicemi je patrná dlouhodobě a napříč tématy (viz např. Analýza zpravodajství českých televizí a ČRo za 1. pol. 2020) a nesouvisí tak specificky s pokrytím epidemie covidu-19. Vzhledem k odlišnostem sledovaných stanic (médiu veřejné služby/soukromé stanice, TV/rozhlas) je vhodnějším indikátorem důležitosti tématu jeho relativní četnost v celkové agendě relace. Z výsledků analýzy vyplývá, že **epidemie covidu-19 se podílela na zpravodajské agendě všech TV stanic v prakticky shodném lehce nadpolovičním poměru.**

INTENZITA ZPRAVODAJSTVÍ

Vývoj zpravodajské agendy o epidemii covidu-19 ve sledovaných relacích (28.9. – 11.10. 2020, počet zpravodajských příspěvků, N = 554)

Zpravodajskou agendu ve sledovaném období ovlivnily dvě významné události, a to oznámení vlády ČR ve středu 30. září o zavedení nouzového stavu a souvisejících opatřeních (přechod na distanční výuku na VŠ a SŠ, omezení kulturních, společenských a sportovních akcí, limity pro počty osob ve vnitřních a vnějších prostorech). O týden později vláda ČR vyhlásila další soubor opatření proti šíření epidemie covidu-19 (omezení otevírací doby restaurací, uzavření vnitřních sportovišť, kin, divadel). V obou případech byla reakce sledovaných zpravodajských médií podobná a vedla k nárůstu počtu zpravodajských příspěvků. Při bližším pohledu je však patrné, že se stanice liší v tom, jak o tématu informují – přesněji, [které aspekty zdůrazňují](#), [kdo se k nim vyjadřuje](#) a [jakým způsobem](#).

TEMATICKÁ STRUKTURA

TOP15 nejčastějších témat ve zpravodajství o epidemii covidu-19 28.9. – 11.10. 2020, počet výpovědí

Události ČT n = 1 517

		podíl na celku	podíl kumulativně (variabilita)
opatření proti šíření koronaviru	232	15,3%	15,3%
vliv epidemie na volby	140	9,2%	24,5%
počet nakažených, úmrtí	116	7,6%	32,2%
kapacita lůžek, omezení péče	115	7,6%	39,7%
jednotliví nakažení	81	5,3%	45,1%
dopady opatření na podnikatele	79	5,2%	50,3%
vliv epidemie na školství	78	5,1%	55,4%
karanténa, trasování, erouška	73	4,8%	60,3%
vliv epidemie na kulturu	61	4,0%	64,3%
epidemie obecně	57	3,8%	68,0%
omezení volnočasových aktivit	53	3,5%	71,5%
nouzový stav	49	3,2%	74,8%
vliv epidemie na sport	49	3,2%	78,0%
nedostatek lékařů, personálu	44	2,9%	80,9%
péče o pacienty	35	2,3%	83,2%
OSTATNÍ	255	16,8%	100,0%

Ve všech sledovaných relacích byla nejčastějším tématem *opatření proti šíření covidu-19*, která se od února 2020 stala pravidelnou součástí zpravodajství. Události ČT se dále věnovaly dopadům epidemie na průběh senátních a krajských voleb (9,2 % výpovědí), zatímco v agendě [Primy](#) a [Novy](#) bylo téma voleb spíše na okraji zájmu (4,5 % a 3,5 % výpovědí). Pět nejčastějších témat v Událostech ČT představuje 45,1 procent z celkové agendy relace, což je nejnižší podíl ze všech sledovaných stanic. To znamená, že **zpravodajství ČT věnovalo relativně více prostoru i jiným tématům než ostatní relace a v důsledku tak bylo zpravodajství ČT tematicky pestřejší.**

TEMATICKÁ STRUKTURA

TOP15 nejčastějších témat ve zpravodajství o epidemii covidu-19 28.9. – 11.10. 2020, počet výpovědí
Televizní noviny TV Nova n = 1 308

		podíl na celku	podíl kumulativně (variabilita)
opatření proti šíření koronaviru	274	20,9%	20,9%
počet nakažených, úmrtí	145	11,1%	32,0%
dopady opatření na podnikatele	101	7,7%	39,8%
kapacita lůžek, omezení péče	88	6,7%	46,5%
jednotliví nakažení	76	5,8%	52,3%
vliv epidemie na školství	76	5,8%	58,1%
epidemie obecně	70	5,4%	63,5%
nouzový stav	70	5,4%	68,8%
vliv epidemie na sport	61	4,7%	73,5%
vliv epidemie na volby	46	3,5%	77,0%
omezení volnočasových	45	3,4%	80,4%
vliv epidemie na ekonomiku	35	2,7%	83,1%
karanténa, trasování, erouška	33	2,5%	85,6%
vliv epidemie na kulturu	29	2,2%	87,8%
péče o pacienty	18	1,4%	89,2%
OSTATNÍ	141	10,8%	100,0%

Významnou součástí zpravodajství všech stanic byly informace o počtech nově diagnostikovaných případů onemocnění, o počtech hospitalizovaných osob a zemřelých. Ačkoliv se téma u všech stanic objevuje mezi pěti nejčastějšími, tak v Televizních novinách TV Nova získávalo znatelně více pozornosti (11,1 %) než v Událostech ČT (7,6 %), Hlavních zprávách FTV Prima (4,9 %) nebo v Hlavních zprávách ČRo Radiožurnálu (5,9 %). Vedle toho bylo toto téma v podání zpravodajství TV Nova pojato s výrazně odlišnou mírou příznakovosti, jak ukazují [další části této analýzy](#).

TEMATICKÁ STRUKTURA

TOP15 nejčastějších témat ve zpravodajství o epidemii covidu-19 28.9. – 11.10. 2020, počet výpovědí

Hlavní zprávy FTV Prima n = 1 293

		podíl na celku	podíl kumulativně (variabilita)
opatření proti šíření koronaviru	256	19,8%	19,8%
jednotliví nakažení	103	8,0%	27,8%
epidemie obecně	90	7,0%	34,7%
dopady opatření na podnikatele	81	6,3%	41,0%
počet nakažených, úmrtí	63	4,9%	45,9%
vliv epidemie na školství	63	4,9%	50,7%
vliv epidemie na volby	58	4,5%	55,2%
nouzový stav	56	4,3%	59,6%
karanténa, trasování, erouška	55	4,3%	63,8%
léky, léčba covidu	53	4,1%	67,9%
omezené podmínky cestování	41	3,2%	71,1%
očkování, vývoj vakcín	39	3,0%	74,1%
vliv epidemie na kulturu	39	3,0%	77,1%
vliv epidemie na sport	37	2,9%	80,0%
testování, praktické rady lidem	34	2,6%	82,6%
OSTATNÍ	225	17,4%	100,0%

Hlavní zprávy FTV Prima se podobně jako Události ČT vyznačovaly vysokou variabilitou (viz nízký index kumulativního podílu pěti nejčastějších témat na celku). Podobnost nastala také v intenzitě s jakou se obě relace věnovaly dopadům restrikcí na podnikatele, a to především ve službách. Výrazně častěji se však komerční relace věnovala popisu jednotlivých případů nakažených.

TEMATICKÁ STRUKTURA

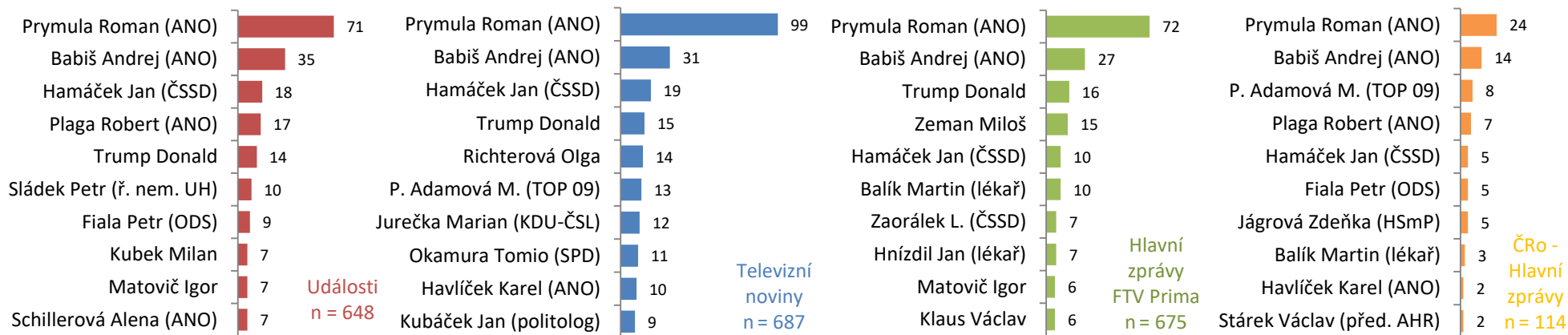
TOP15 nejčastějších témat ve zpravodajství o epidemii covidu-19 28.9. – 11.10. 2020, počet výpovědí

ČRo Hlavní zprávy n = 303

		podíl na celku	podíl kumulativně (variabilita)
opatření proti šíření koronaviru	73	24,1%	24,1%
vliv epidemie na školství	23	7,6%	31,7%
nouzový stav	21	6,9%	38,6%
jednotliví nakažení	19	6,3%	44,9%
počet nakažených, úmrtí	18	5,9%	50,8%
vliv epidemie na volby	16	5,3%	56,1%
dopady opatření na podnikatele	15	5,0%	61,1%
léky, léčba covidu	14	4,6%	65,7%
karanténa, trasování, erouška	13	4,3%	70,0%
epidemie obecně	10	3,3%	73,3%
pomoc armády, záchranných...	10	3,3%	76,6%
vliv epidemie na kulturu	10	3,3%	79,9%
kapacita lůžek, omezení péče	9	3,0%	82,8%
očkování, vývoj vakcín	7	2,3%	85,1%
testování, praktické rady lidem	7	2,3%	87,5%
OSTATNÍ	38	12,5%	100,0%

Ve zpravodajské relaci ČRo Radiožurnálu byla významně dominantní pozornost věnována opatřením proti šíření epidemie covid-19 (24,1 %). Oproti televizním relacím věnoval rozhlasový pořad také relativně více prostoru dopadům na školství (omezování výuky). Patrné rozdíly mezi zpravodajstvím ČRo a TV stanic jsou důsledkem výrazně kratší stopáže relace ČRo a tedy výrazně menšího celkového počtu příspěvků.

TOP10 citovaných osob v příspěvcích o epidemii covidu-19 (28.9. - 11.10.2020, počet výpovědí)

Variabilita* aktérů v příspěvcích o epidemii covidu-19 (28.9. – 11.10. 2020)

	Události Česká televize	Televizní noviny TV Nova	Hlavní zprávy FTV Prima	Hlavní zprávy ČRo Radiožurnál
Počet různých aktérů celkem	311	206	245	42
Podíl 10 nejčastějších na celku	30 %	33,9 %	25,8 %	65,8 %

Hlavními aktéry zpravodajských relací všech sledovaných stanic byli tehdejší ministr zdravotnictví Roman Prymula a premiér vlády ČR Andrej Babiš, které v různém pořadí následovali členové vlády a vrcholní představitelé parlamentních stran. Vedle politiků se mezi významné aktéry zpravodajství zařadili také lékaři a představitelé zdravotnického sektoru (P. Sládek, M. Kubek, Z. Jágrová, M. Balík, J. Hnízdil).

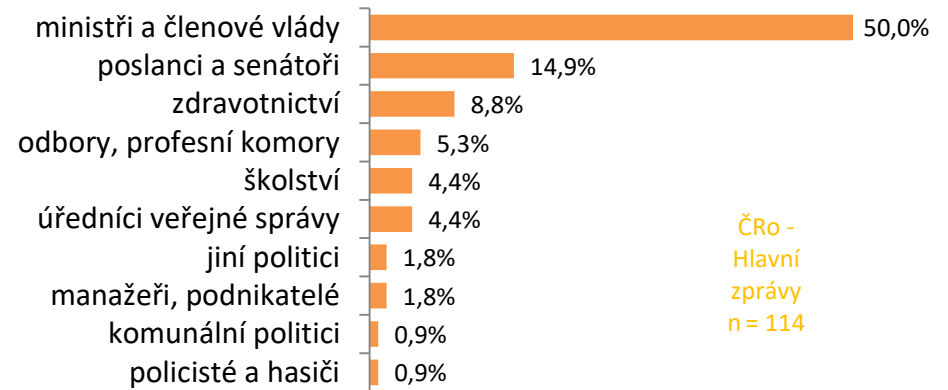
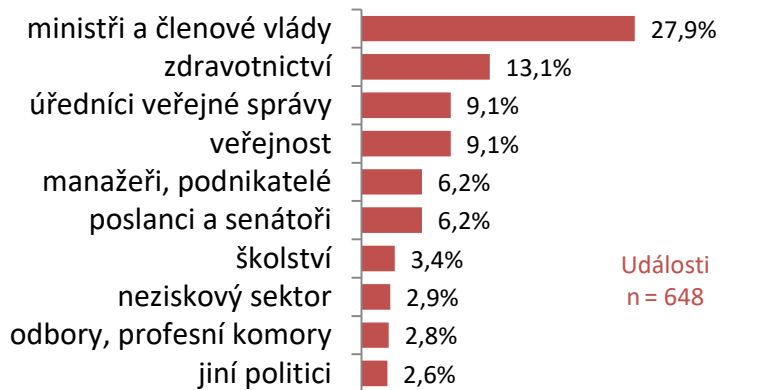
Zatímco v obou veřejnoprávních pořadech se do první desítky citovaných aktérů dostaly vždy tři osoby stojící mimo politiku, ve zpravodajství FTV Prima se jednalo o dvě osoby (lékaři Martin Balík a Jan Hnízdil) a v Televizních novinách pouze o politologa Jana Kubáčka.

Události ČT a Hlavní zprávy FTV Prima dosáhly na vysokou variabilitu aktérů. Zatímco veřejnoprávní relace dala prostor nejvyššímu počtu různých osob, privátní relace v důsledku vysoké četnosti promluv veřejnosti (jak dokládá [následující snímek](#)) dosáhla nejnižšího podílu citovanosti deseti nejčastějších aktérů na citačním celku.

*) Vztah zpravodajské variability a veřejné služby detailněji rozpracoval materiál: Týmová, R., Herot, P.: *Case Czech TV: Analytical approach enhancing objectivity*, zpracováno u příležitosti zasedání EBU a News Xchange, Praha: 2014.

AKTÉŘI

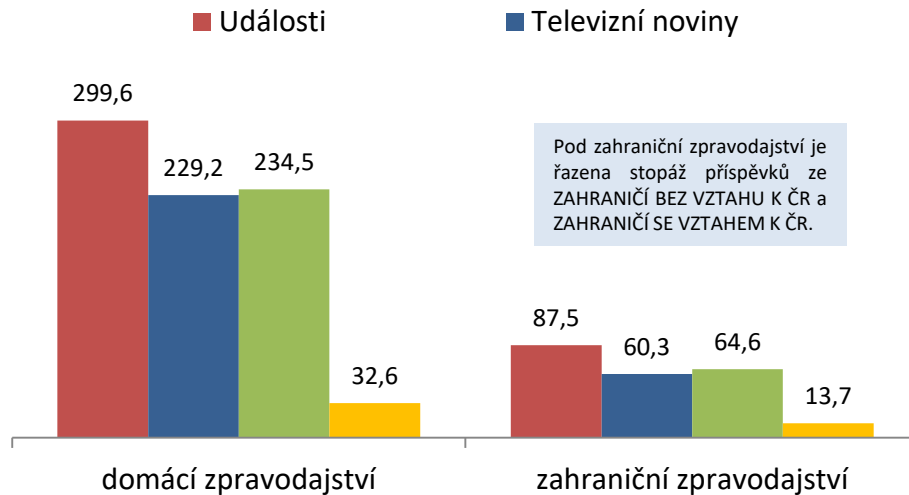
Podíl 10 nejčastějších kategorií aktérů na celkovém počtu citovaných výpovědí: 28.9. - 11.10.2020, podíl výpovědí

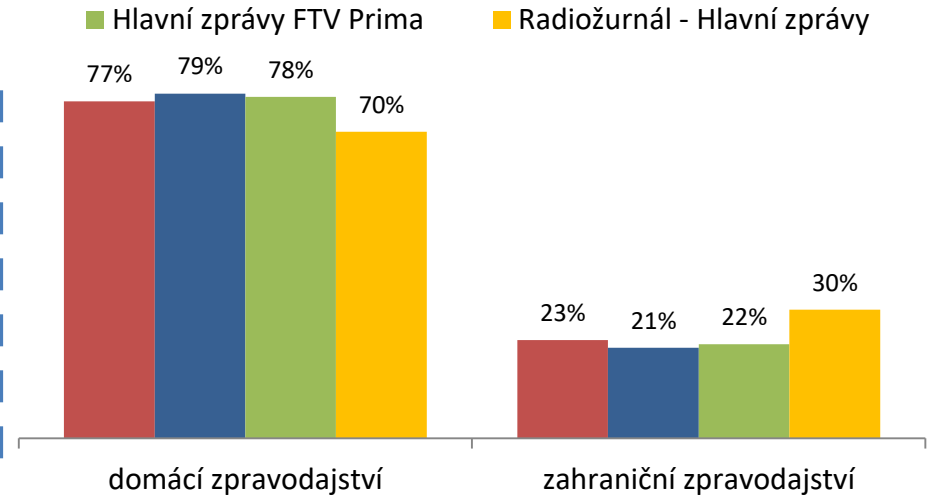
Porovnání nejčastějších kategorií aktérů mezi jednotlivými relacemi ukazuje **na nejvyšší zastoupení představitelů oboru zdravotnictví v Událostech ČT. Veřejnoprávní relace oproti oběma komerčním zároveň věnovala významně méně prostoru zástupcům veřejnosti. Ministři a členové vlády se ve všech televizních pořadech dostávali ke slovu s obdobnou intenzitou.**

Stopáž a podíl zpravodajských příspěvků v dělení na domácí a zahraniční zpravodajství související s epidemií covidu-19 (28.9. – 11.10. 2020)

Stopáž příspěvků v minutách

Podíl příspěvků na celkové stopáži

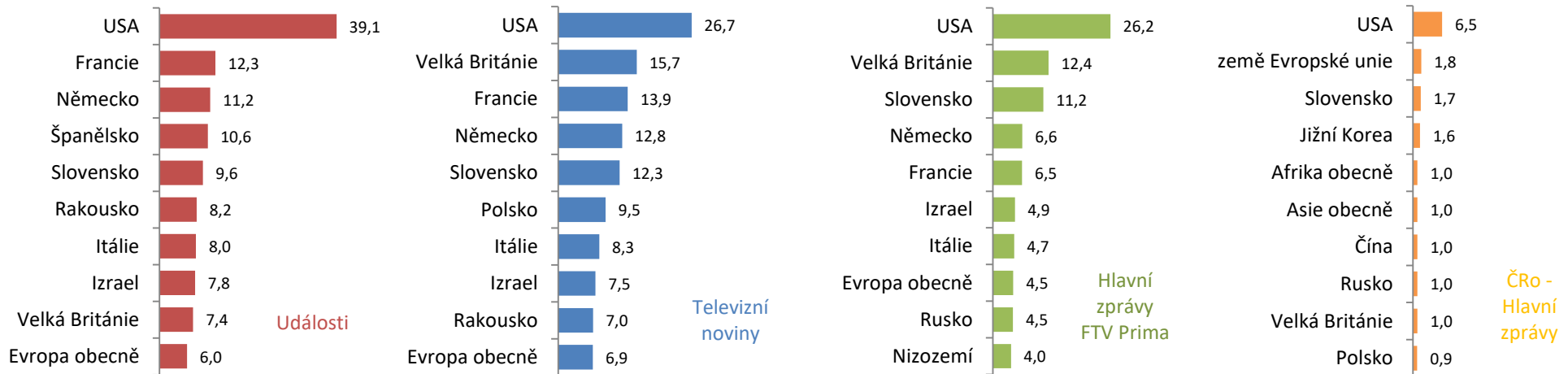

Při informování o koronaviru pokryla hlavní zpravodajská relace České televize domácí i zahraniční události na nejrozsáhlejším prostoru. Relativní rozložení agendy mezi domácí a zahraniční témata byla napříč televizními relacemi podobná – 77 až 79 % obsahů mělo domácí povahu.

I přes nejvyšší stopáž nejvyšší četnost (52 zpráv v Událostech ČT, 38 v Televizních novinách TV Nova, 32 v Hlavních zprávách FTV Prima) příspěvků z mezinárodního prostředí dosáhly komerční relace vyšších absolutních hodnot v počtu různých zobrazených zahraničních zemí. Komerční relace ukazatele dosáhly v důsledku řazení krátkých forem a příspěvků s výčtem opatření v celé řadě zahraničních lokalit (kupř. příspěvky uvozované pokaždé jako *Virus z Wu-Chanu: [Denní titulek]* vysílané Televizními novinami TV Nova denně v období 5. – 11. 10. 2020).

LOKALITY

TOP10 zahraničních lokalit zpravodajských relací v příspěvcích o epidemii covidu-19: 28.9. - 11.10.2020, stopáž příspěvků v minutách

Variabilita zahraničních lokalit v příspěvcích o epidemii covidu-19 (28.9. – 11.10. 2020)

	Události Česká televize	Televizní noviny TV Nova	Hlavní zprávy FTV Prima	Hlavní zprávy ČRo Radiožurnál
Počet různých zahraničních zemí celkem	21	32	24	17
Podíl 5 nejčastějších na celku	58,3 %	45,5 %	52,9 %	55,3 %

Události se v koronavirovém zpravodajství stejně jako další stanice nejvíce zaměřily na dění v USA. Přesah těchto zpráv byl však vedle zdravotnictví i do politiky, protože ve sledovaném období byl s nemocí hospitalizovaný i prezident Donald Trump. Ten musel dočasně omezit i svou kampaň před nadcházejícími volbami a objevila se otázka, natolik to ovlivní jméno budoucího obyvatele Bílého domu. S odstupem pak byla pozornost zahraničního zpravodajství věnovaná Francii a Německu. V obou evropských zemích zpravodajové sledovali zvyšující se počty nakažených a dopady na tamní ekonomiku.

LOKALITY

Medializace krajů v reg. zpravodajství v příspěvcích o epidemii covidu-19: 28.9. - 11.10.2020, délka příspěvků (hh:mm) dotýkajících se příslušných krajů

Variabilita domácích lokalit v příspěvcích o epidemii covidu-19 (28.9. – 11.10. 2020)

	Události Česká televize	Televizní noviny TV Nova	Hlavní zprávy FTV Prima	Hlavní zprávy ČRo Radiožurnál
Počet různých domácích obcí	69	32	27	9
Podíl 5 nejčastějších na celku medializace obcí	46,5 %	54,2 %	66,5 %	79,2 %
Podíl Prahy na celku medializace obcí	23,2 %	21,9 %	43 %	48,8 %

Česká televize ve svém zpravodajství přinesla reportáže z největšího množství obcí ČR, přičemž komerční stanice překonala více než dvojnásobně. Nejvíce se věnovala dění v Praze, v celku však šlo o necelou čtvrtinu stopáže. Hlavní město bylo první lokalitou, kde se na podzim začala řešit kapacita nemocnic a její dostatečnost, projevilo se i její zařazení na seznam rizikových míst např. Rakouskem. Epidemiologická situace se také horšila v Moravskoslezském kraji, který musel reagovat zpřísněním některých opatření, Události pak o nich informovaly své diváky.

KONTEXTUALIZACE

Nejčastější kontextualizace v příspěvcích o epidemii covidu-19 v jednotlivých relacích: 28.9. - 11.10.2020, stopáž příspěvků (mm:ss)

	KONFLIKT	EKONOMICKÉ DŮSLEDKY	LIDSKÉ PŘÍBĚHY	PŘIPISOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI, HLEDÁNÍ VINÍKA	MORÁLKA A ETIKA	POLITIZACE
Televizní noviny TV Nova	48:36	41:41	05:15	04:32	01:45	02:35
Hlavní Zprávy FTV Prima	29:35	24:39	26:25	12:21	07:29	05:58
Události ČT	27:50	21:57	44:26	11:17	01:51	
ČRo Radiožurnál - Hlavní zprávy	01:49	02:24		02:41		

Z dalších apriorně stanovených kontextualizačních rámců byl v analyzovaných obsazích identifikován už jen *Atmosféra/vyvolávání strachu* (Televizní noviny TV Nova 1 min 51 s). V obsazích se nevyskytly obsahy, které by naplňovaly definici rámců pro *Naděje*, anebo *Etnické či národnostní kontexty*. Viz popis stanovených rámců v [závěru analýzy](#).

V analyzovaném souboru zpravodajských relací se výrazněji projevují tři způsoby zarámování. Zpravodajství TV Nova a Primy používalo nejčastěji konfliktní zarámování. Tedy způsob, který zdůrazňuje sporné momenty, rozdílné názory či střety mezi aktéry. Takový způsob zarámování posiluje dramatickost a emotivní vyznění zpravodajství a je jedním z projevů bulvarizace médií a nástrojem, kterým se média snaží přitáhnout (a udržet si) pozornost většinového publika. Uvedený nálezný je v souladu také se zjištěními týkající se příznakovosti, která byla v příspěvcích komerčních televizních relací přítomna významně častěji nežli ve zpravodajství veřejnoprávním.

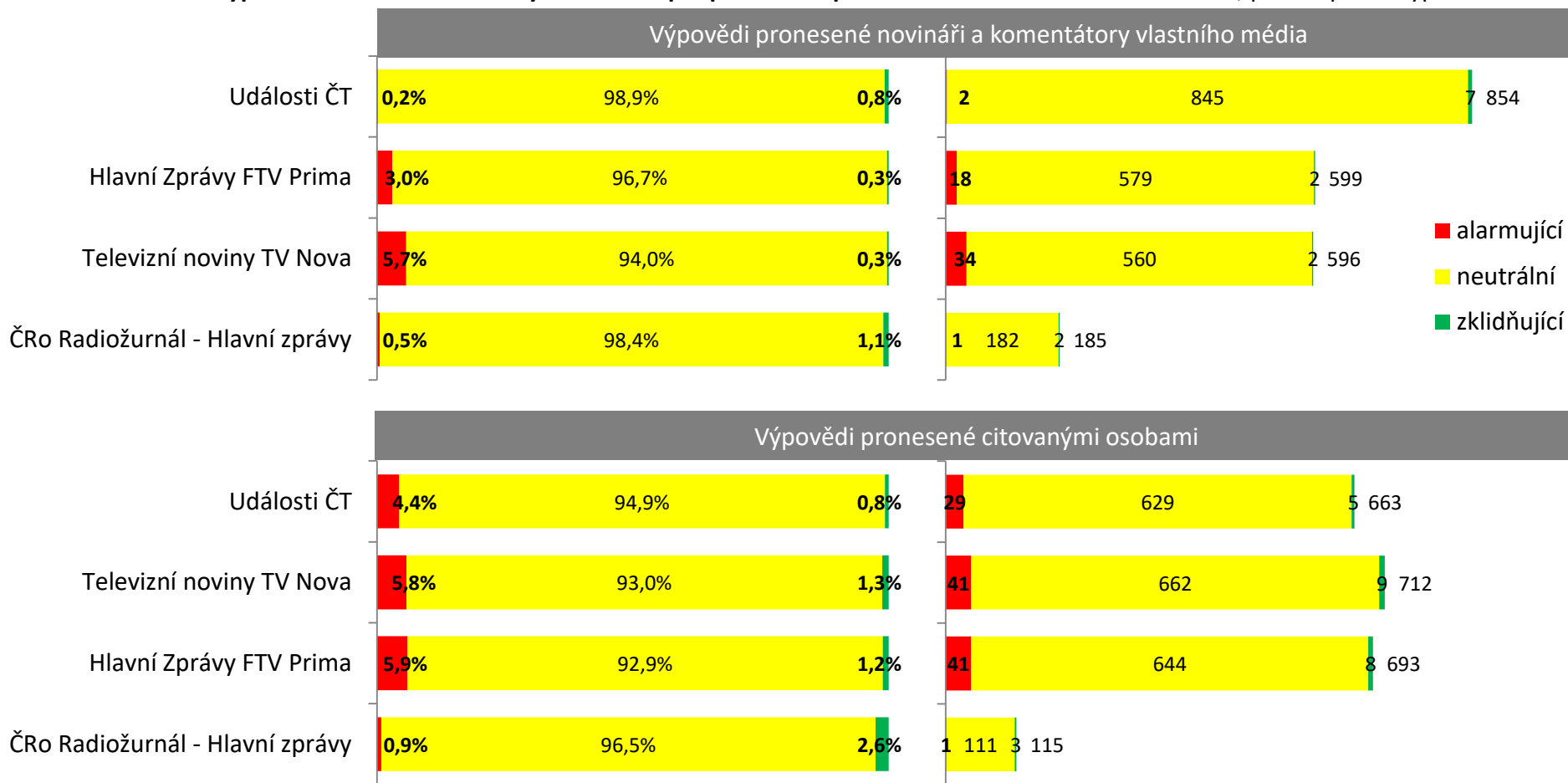
Zpravodajství TV Nova sahalo výrazně často také po rámování příspěvků v kontextu ekonomických dopadů. Události ČT využily rámců konfliktu a ekonomických důsledků taktéž na významném prostoru, nicméně nejvýrazněji se do náplně veřejnoprávní relace dostalo rámování lidskými příběhy.

V rámci obsahového výzkumu byl sledován také parametr transparentnosti, a to na přítomnost nepřesných odkazů na externí zdroje (při analýze diskusních pořadů analytici Media Tenoru klasifikují standardně přesné, středně přesné a nepřesné odkazy). Ve sledovaném vzorku souvisejícím s epidemií covidu-19 nebyly nepřesné odkazy zaznamenány.

V případě zpravodajství Českého rozhlasu se do nízkých zjištěných hodnot promítla jednak kratší stopáž vzorku a specifikum mediatypu a samotné informační relace.

PŘÍZNAKOVOST

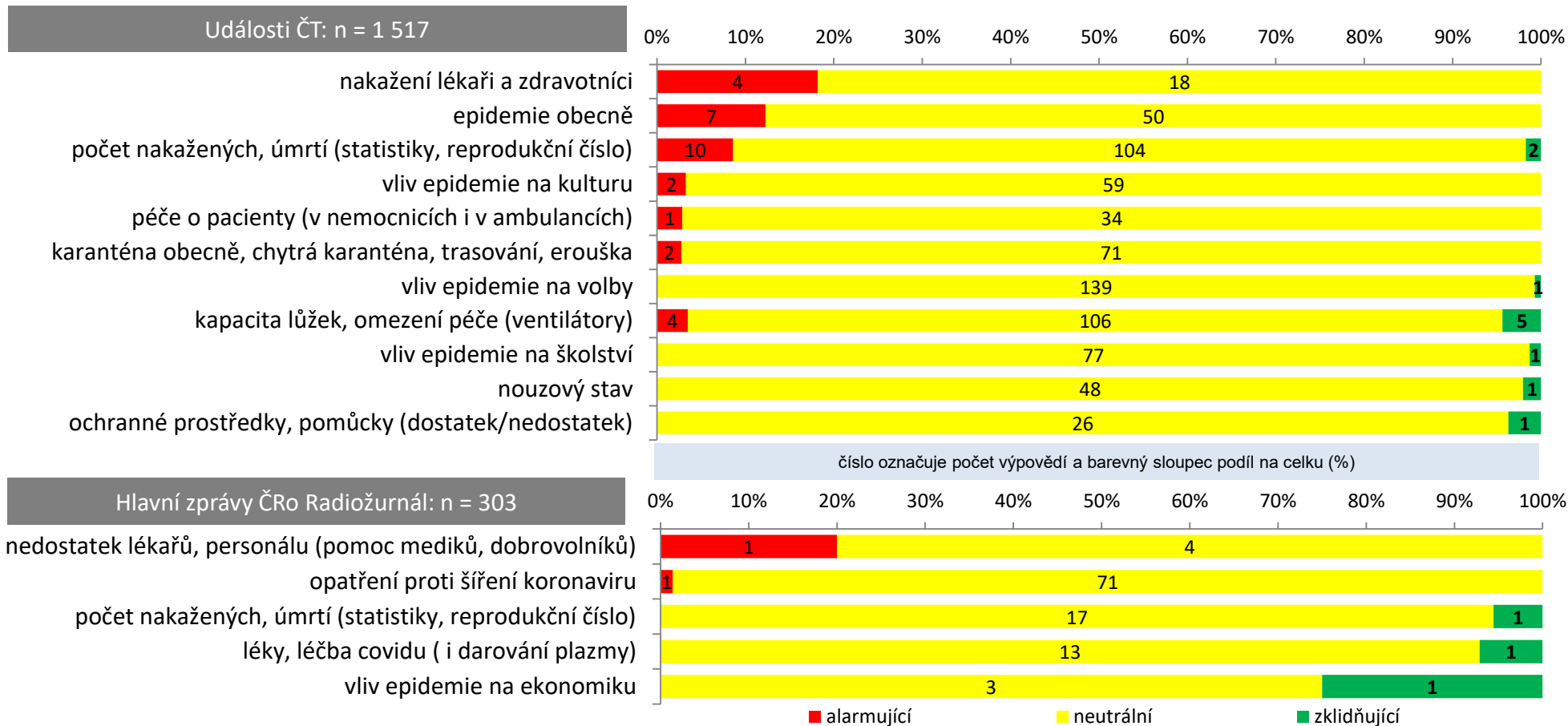
Příznakovost výpovědí interních a citovaných aktérů v příspěvcích o epidemii covidu-19 : 28.9.-11.10.2020, podíl a počet výpovědi

Při vyhodnocení příznakovosti rozlišujeme mezi dvěma základními soubory: **výpovědi novinářů** (redaktorů, moderátorů) daného média a **výpovědi externích osob** přítomných či citovaných ve vysílání. Podíl alarmujících výpovědí pronesených externími osobami se u TV relací pohybuje v rozmezí od 4,4 % (Události) do 5,9 % (Hlavní zprávy FTV Prima). Ve skupině novinářů jsou alarmující výpovědi přítomny především ve zpravodajství TV Nova (34 výpovědí) a FTV Prima (18 výpovědí), sporadicky v Událostech ČT (2 výpovědi) a ojediněle v Hlavních zprávách ČRo Radiožurnálu (1 výpověď). **Obsah přinášený redakcemi veřejnoprávních médií tak byl prakticky bezpříznakový.**

PŘÍZNAKOVOST

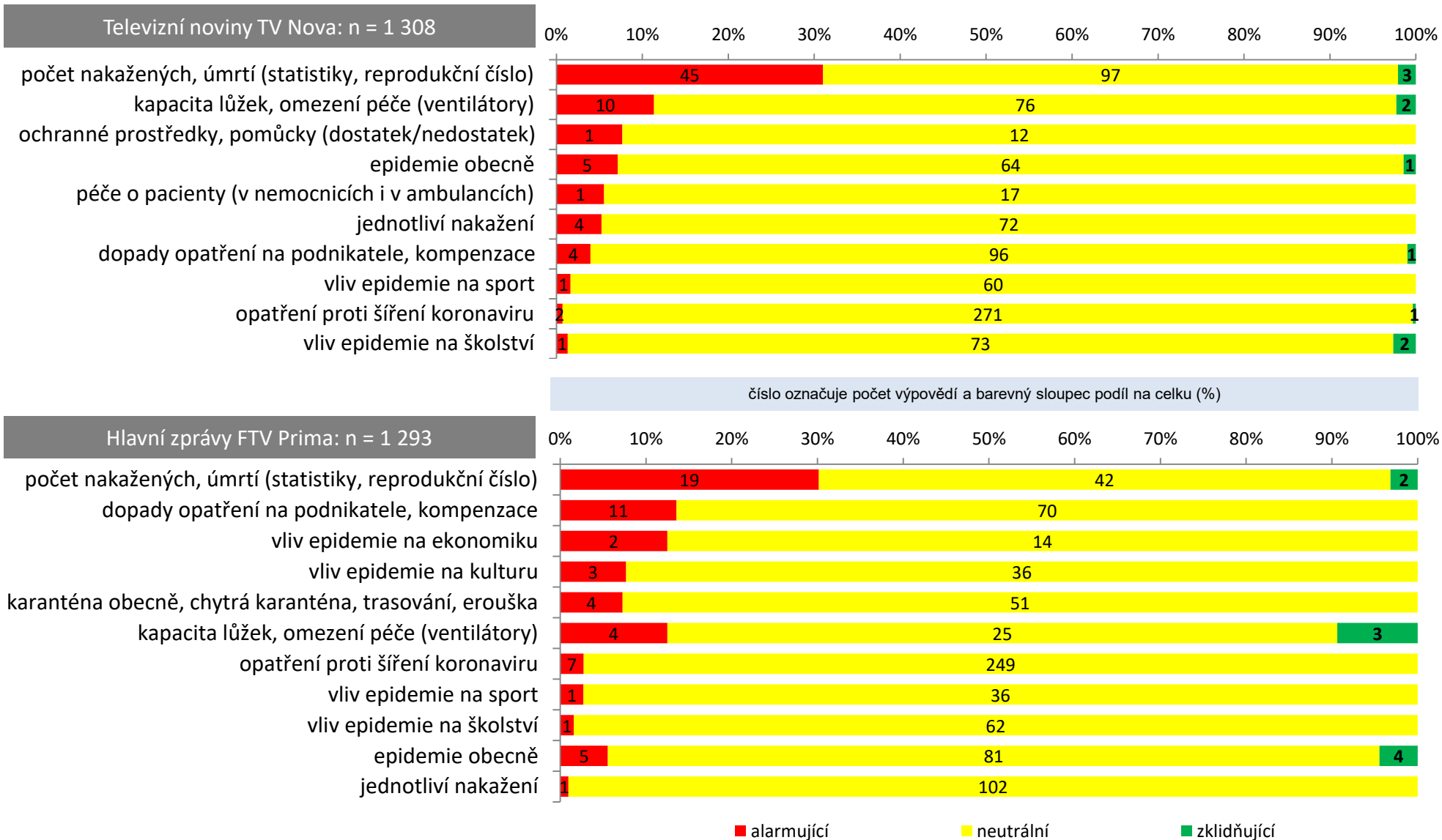
Příznakovost výpovědí v příspěvcích o covidu-19 dle tematizace výpovědí: 28.9.-11.10.2020, podíl a počet výpovědi, výběr témat s příznakovými výskyty

Nejvyšší četnost příznakových výpovědí ve zpravodajství Události ČT nastala v rámci promluv týkajících se počtu nakažených a zemřelých. Přesto byl počet 10 výpovědí s alarmujícím příznakem výrazně nižší nežli 19 výpovědí u Hlavních zpráv FTV Prima, respektive 45 v Televizních novinách TV Nova. Výpovědi příznakové ve zklidňujícím významu byly ve všech relacích spíše vzácností: 12x Události ČT, 11x Televizní noviny TV Nova, 10x Hlavní zprávy FTV Prima, 3x Hlavní zprávy ČRo Radiožurnálu.

PŘÍZNAKOVOST

Příznakovost výpovědí v příspěvcích o covidu-19 dle tematizace výpovědí: 28.9.-11.10.2020, podíl a počet výpovědi, výběr témat s příznakovými výskyty

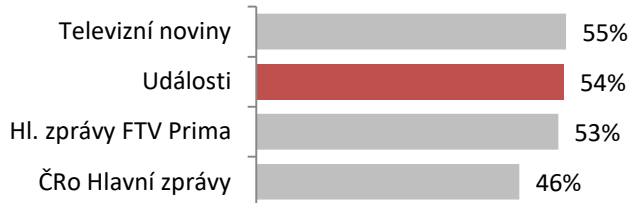

Podíl zpravodajských příspěvků o epidemii covidu-19 na zpravodajském celku

Mezinárodní
analýza za
období 12.3. –
12.4.2020

Údaje této
analýzy (28.9.
– 11.10.2020

Tato analýza, podobně jako již dříve analýza mezinárodního porovnání covidového zpravodajství, v případě hlavní zpravodajské relace ČT ukazuje na nevybočující míru intenzity s jakou se Události ČT epidemii covidu-19 věnují. Všechny sledované relace měly v obou výzkumných zprávách vždy srovnatelný podíl covidu-19 na své agendě.

V období sledovaném touto analýzou se redaktoři Událostí prakticky vyvarovali příznakových – alarmujících výpovědí. Zároveň zpravodajství o epidemii covidu-19 vykazovalo vysokou míru variability. Samotné pojetí a zpracování zpráv v rámci sledovaného vzorku tedy nebylo problematické. Kritickým bodem (nikoliv Událostí ČT, ale médií jako celku) tak zůstává samotná intenzita zpravodajství. Zde se rýsuje potenciální konflikt mezi kritérii zpravodajské relevance (resp. naplňováním veřejné hodnoty) a společenskou poptávkou po informacích o epidemii covidu-19.

Speciál ČRo Plus 10.12.2020 – rozhovor s psychiatrem Prof. Cyrilem Höschlem

...Pane profesore, existuje za této konstelace geniální recept na to, jak nezešilet?

Prof. Höschl: *Tak samozřejmě univerzální recept neexistuje, protože kdyby existoval, tak by nebyl takový nárůst výskytu duševních poruch, který zaznamenáváme a to nejenom u nás ale i jinde ve světě. Je několik takových rad z oblasti obecné mentální hygieny, jak se pokud možno udržet duševně v kondici, ale ty nemusí u každého fungovat. Je to rada například nevěnovat se neustále tomu tématu koronaviru, což je bohužel velmi obtížné, protože všechny sdělovací prostředky včetně nás teď právě v tuto chvíli nedělají nic jiného než to chrlí od rána do večera na lidi, kteří jsou mnohdy křehcí, vnímaví, sugestibilní a skutečně je to děs. Protože ne každý to vyhodnocuje realisticky ty informace, které dostává...*

Anekdota šířená sociálními sítěmi během podzimu 2020

**KORONAVIRU
SE ZBAVÍTE
TÍM, ŽE VYPNETE
TELEVIZI**

- ✓ Základní zjištění
- ✓ Analytická část
- ✓ Metodika

Báze (N) – označuje celkový počet jednotek (výpovědí/příspěvků), které byly zahrnuty do výpočtu. Velikost báze není nutně součtem jednotlivých hodnot uvedených v grafu/tabulce, typicky pokud jsou zobrazeny pouze nejvýznamnější výsledky (např. TOP10 témat nebo aktérů).

Příspěvek – tematicky uzavřený televizní nebo rozhlasový obsah. Kvantitativní analýza klasifikuje nový příspěvek pokaždé, změní-li se jeho autor.

Výpověď - segment informace, který je definován původcem (rozpoznatelným autorem výpovědi), tématem a subjektem, k němuž se vztahuje. Pro potřeby této analýzy je u každé výpovědi sledována také příznakovost. Změna kteréhokoli z těchto aspektů signalizuje zápis nové výpovědi. V jedné větě tedy může být obsaženo více výpovědí, stejně jako se více vět může skládat z výpovědi jediné. Analogicky pak v jednom příspěvku může být obsaženo více výpovědí.

Subjekt - předmět, k němuž se výpověď vztahuje. Může jím být původce sám (vyjadřuje-li se například politik k vlastní osobě). Může jím být instituce, organizace, podnik, politická strana, osoba, město atd.

Tematizace výpovědí - jeden ze základních aspektů výpovědi. Klasifikuje obsah (postoj, činnost), s nímž je subjekt ve výpovědi spojován. V rámci jednoho příspěvku tak může být kódováno - v závislosti na tematické různorodosti jednotlivých výpovědí - více tematizací. Pro účely této analýzy byla sestavena unikátní tematická kniha čítající celkem 41 tematických aspektů.

Příznakovost výpovědi – se vztahuje k expresivnosti výpovědi, tedy k způsobu hodnocení situace, zavedených opatření či dalšího vývoje epidemie. Výpovědi jsou kategorizovány do tří skupin na **alarmující**, **neutrální**, nebo **zklidňující**. Vymezení a operacionalizace příznakovosti pro potřeby této analýzy vychází z výzkumu mediálního pokrytí pandemie chřipky A/H1N1 od Petera Vastermana a Nely Ruigrok (2013) a diplomové práce B. Kudrnové (2017), která zkoumala zpravodajství o viru Zika.

Výpověď je **neutrální**, pokud obsahuje oba pohledy (alarmující i zklidňující) nebo je vyznění neurčité.

Výpověď je **zklidňující**, když jsou rizika spojená s covidem-19 uvedena do širších souvislostí, které v důsledku snižují "koronavirové nebezpečí". Zklidňující výpovědi se snaží o zmírnění obav veřejnosti, akcentují připravenost a robustnost zdravotnického systému, účinnost zavedených preventivních opatření či úspěchy, kterých bylo dosaženo v boji proti šíření nemoci. Za zklidňující označujeme také postup, kdy jsou vyšší rizika spojená s nákazou či průběhem onemocnění popisována jako důsledek specifických podmínek a okolností, jako např. typ zaměstnání, druh pracoviště, vyšší věk, zhoršený zdravotní stav či souběžné zdravotní komplikace (obezita, cukrovka, vysoký krevní tlak). Pro jednotlivce či skupiny, které tyto podmínky nesplňují (např. zdravé děti, teenageři...) tedy jsou rizika menší. Používána jsou spíše mírná označení (mírný průběh onemocnění), rizika spojená s covidem-19 jsou vyložena v kontextu jiných (zdravotních, společenských) rizik. Celkově pozitivní naladění a vyznění výpovědi (nebát se, nedramatizovat), vyvracení mýtů, lživých či zavádějících informací. Aktuální situace je hodnocena jako např: zbytečně hysterická, plná poplašných zpráv, jako mediální humbuk" atp.

Alarmující výpověď při popisu situace klade důraz na rizika a nebezpečí, soustředí se na varování před dramatickým nárůstem případů nákazy, důraz je kladen na aktualizace počtů nových případů, hospitalizací, těžkých případů a počtů zemřelých. Virus je označován jako "extrémně nakažlivý" či "smrtící", důsledky pro veřejnost jsou popisovány jako alarmující, varovné, strach-vzbuzující, děsivé, strašné. Při popisu viru SARS-CoV-2 či onemocnění covid-19 jsou použity negativní emocionální výrazy jako např. a) extrémní adjektiva – masivní, extrémní, mimořádný, agresivní, dramatický, zákeřný, šokující, nebezpečný (ve spojení se slovy jako vysoce, mimořádně atp.), nakažlivý (ve spojení se slovy jako vysoce, mimořádně atp.), smrtící/smrtelný, radikální, alarmující; příslovce odvozená od těchto adjektiv; b) negativní emocionální podstatná jména – hrozba, ohrožení, zabiják, strach, panika, hysterie, šilenství, obavy, strašák, pohroma, katastrofa, poplach, pohotovost, epidemie, pandemie, krize, zhouba, smrt; c) negativní emocionální slovesa – bát se, děsit, udeřit, řídit, ohrozit, trápit, trpět, strašit, zemřít, vraždit.

Kontextualizace – zarámování (z angl. framing) - označuje „výběr a zdůraznění některých aspektů události způsobem, který podporuje určitý způsob interpretace či hodnocení“ (Entman, 1993, s. 52). Pro potřeby této analýzy bylo sledováno celkem devět typů zarámování. Jedná se o pět tzv. obecných zpravodajských rámců (Semetko, Valkenburg, 2000) a čtyři rámce definované Ogbodo a kol. (2020) na základě obsáhlé analýzy zpravodajství o onemocnění covid-19. Jednotlivé kontextualizace jsou sledovány na rovní příspěvků a mohou se vyskytovat společně, tedy jeden příspěvek může obsahovat více rámců.

- 1 Ekonomické důsledky** - událost/téma je interpretováno převážně z hlediska ekonomických dopadů (nákladů a příjmů, zisků a ztrát) na jednotlivce, organizace/firmy nebo země.
- 2 Důraz na jednotlivce** – se zaměřuje na osobu či konkrétní skupinu zasaženou danou událostí. Je to způsob zpracování, který do zpravodajství vnáší 'lidské tváře' a emocionální úhel pohledu. Indikátorem je přítomnost alespoň jedné z pěti charakteristik: (a) používání příkladu konkrétních lidí či jejich osobního pohledu na událost, (b) užívání přídavných jmen nebo označení, která vyvolávají lítost, rozhořčení, sympatie nebo soucit; (c) zdůrazňování, že se daný problém dotýká konkrétních jedinců nebo skupin; (d) přítomnost osobních údajů či informací ze soukromí jedinců; (e) použití emotivních vizuálních prvků vzbuzujících lítost, rozhořčení, sympatie nebo soucit.
- 3 Konflikt** – soustředí se na rozpory a rozdílné postoje, na argumentační střety mezi jednotlivci, skupinami či institucemi
- 4 Morálka** - Událost/téma je vykládáno v kontextu morálky, apelů na žádoucí chování či doporučení jak se chovat. Vzhledem k novinářské objektivitě (absence subjektivních názorů samotných novinářů) jsou takové rámce většinou nepřímé, vnášené prostřednictvím výpovědi přítomných aktérů či prostřednictvím odkazů k třetím osobám/skupinám.
- 5 Připisování odpovědnosti** - prezentace události/tématu způsobem, který umožňuje přiřadit odpovědnost za nastalou situaci konkrétní osobě, skupině či instituci.
- 6 Politizace** - vztahuje se na případy, kdy je událost interpretována jako především politický problém a řešení situace je interpretováno z hlediska domluv/neshod politiků či politických stran či prosazování různých politických zájmů.
- 7 Etnické či národnostní kontexty** - Ve výkladu událostí/tématu jsou zdůrazňovány etnické či národnostní atributy, situace je spojována s národnostní nebo etnickou příslušností.
- 8 Atmosféra strachu** – vztahuje se na příspěvky, které téma/událost interpretují dramaticky a jednostranně, obsahují pouze alarmující výpovědi, jsou využívány výrazně emotivní vizuální a zvukové prostředky vyvolávající strach či úzkost.
- 9 Naděje** – vztahuje se na příspěvky, které téma/událost interpretují s důrazem na zklidnění situace, odmítají dramatické výklady a předpovědi, soustředí se na příklady příznivého vývoje v zahraničí. Obsahují především zklidňující výpovědi (viz příznakovost).

Zdroje:

Dayan, D., Katz, E. (1994). *Media Events: The Live Broadcasting of History*. Harvard University Press.

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51-58.

Kudrnová, B. (2017) *Mediální konstrukce zdravotního rizika v českém prostředí na příkladu viru Zika*. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd.

Ogbodo, J. N., Onwe, E. C., Chukwu, J., Nwasum, C. J., Nwakpu, E. S., Nwankwo, S. U., ... & Ogbaeja, N. I. (2020). Communicating health crisis: a content analysis of global media framing of COVID-19. *Health Promotion Perspectives*, 10(3), 257.

Vasterman, P. L., & Ruigrok, N. (2013). Pandemic alarm in the Dutch media: Media coverage of the 2009 influenza A (H1N1) pandemic and the role of the expert sources. *European Journal of Communication*, 28(4), 436–453.

V prosinci 2020 zpracoval Media Tenor, spol. s r. o.

Autorský tým: Ing. Pavel Herot, Ph.D., PhDr. Vlastimil Nečas, Ph.D., Mgr. Věra Bartalosoová

pavel.herot@mediatenor.cz

<http://www.mediatenor.cz>

tel. +420 608 756 861

Stodolní 9/1428

702 00 Ostrava, Česká republika

Tento dokument obsahuje všechna podstatná zjištění výzkumu.

Pokud však některou informaci postrádáte, připravíme Vám ji na požádání.

Budeme rádi za jakékoliv další náměty.